

KOMMUNSTYRELSEKONTORET

Handläggare: Germund Jonsson
Titel: Ekonomidirektör
E-post: germund.jonsson@norrtalje.se

Till: Styrelsen för Norrtälje Kommunhus AB

Analys av Norrtälje vatten och avfall AB:s finansiella förutsättningar på kort och lång sikt

Förslag till beslut

Styrelsen för Norrtälje Kommunhus AB föreslås besluta:

- Godkänna rapporten.
- Överlämna rapporten till Norrtälje kommun och hemställa hos kommunstyrelsen om att kommunstyrelsen skyndsamt utreder konsekvenserna av att bibehålla ägandet av Lindholmen, ta över investeringsprojektet Lindholmen och hyra ut VA-anläggningen till Norrtälje vatten och avfall AB (NVAA) samt säkerställer hur eventuella aktieägartillskott/investeringsbidrag till NVAA påverkar kommunens redovisning.
- Uppdra till Norrtälje vatten och avfall AB att återkomma med förslag till VA-taxa 2025 till NKAB den 5 mars.
- Uppdra till Norrtälje vatten och avfall AB att fördjupa analyserna av bolagets nuvarande investeringsplan med innebörden att investeringsnivåerna kommande år reduceras.
- Uppdra till VD i Norrtälje Kommunhus AB att i dialog med kommunen och Norrtälje vatten och avfall AB utveckla arbetsformerna mellan NKAB, NVAA och kommunen i syfte att stärka det långsiktiga strategiska arbetet och den strategiska styrningen, i synnerhet avseende VA och VA-investeringarna, och återkomma med löpande avrapportering till NKAB styrelse.

Sammanfattning

Norrtälje Kommunhus AB (NKAB) styrelse gav 2024-09-22 uppdrag till VD i Norrtälje kommunhus AB att, i nära samverkan med VD i Norrtälje vatten och avfall AB, ta fram en analys av Norrtälje vatten och avfall AB:s (NVAA) finansiella förutsättningar på kort och längre sikt utifrån bland annat Vattentjänstplanen samt hur utbyggnationen enligt planen och finansiella lösningar påverkar bolagskoncernen och kommunen. Rapporten redovisar beräknade finansiella förutsättningarna för Norrtälje vatten och avfall AB på kort och lång sikt och bedömda effekter av olika åtgärder. Rapporten har tagits fram i dialog mellan NKAB, NVAA och kommunstyrelsekontoret.

Ärendet

Norrtälje Kommunhus AB (NKAB) styrelse gav 2024-09-22 uppdrag till VD i Norrtälje kommunhus AB att, i nära samverkan med VD i Norrtälje vatten och avfall AB, ta fram en analys av Norrtälje vatten och avfall AB:s finansiella förutsättningar på kort och längre sikt utifrån bland annat Vattentjänstplanen samt hur utbyggnationen enligt planen och finansiella lösningar påverkar bolagskoncernen och kommunen, utifrån informationsmöten den 21

augusti och 18 september 2024. Arbetet ska återrapporteras till styrelsen i NKAB samt till kommunalrådsberedningen löpande och slutrapport lämnas till NKAB styrelse i januari 2025. Styrelsen för Norrtälje Kommunhus AB har haft informationsmöten under 2024 angående Norrtälje vatten och avfall AB:s finansiella situation och VA-utbyggnation med information från samhällsbyggnadskontoret, kommunstyrelsekontoret samt Norrtälje vatten och avfall AB. Med anledning av de utmaningar som det innebär med VA i en storstadsnära skärgårds- och landsbygdskommun bedöms VA-frågorna och bolaget behöva fördjupade analyser ur olika aspekter. Ägarbolaget Norrtälje kommunhus AB har därför beställt en fördjupad analys av VA och bolaget Norrtälje vatten och avfall AB (NVAA). Nedan aspekter bör den fördjupade analysen beröra:

1. Vattentjänstplanens påverkan på planerad VA-utbyggnad kommande 12 år, per objekt.
2. Avfallsverksamhetens planerade utbyggnad kommande 12 år, per objekt.
3. NVAA investeringsplaner (per objekt och sammantaget), resultat och ekonomiska ställning 2023-2024 samt kommande 12 år givet aktuella planer.
4. NVAA kapitalbehov och taxeutveckling på kort och längre sikt (12 år).
5. Olika alternativ att finansiera NVAA på kort och längre sikt (12 år) och effekten på kommunen.
6. Simulering av olika scenarier.
7. Olika alternativ att stärka den strategiska styrningen av VA/avfalls-verksamheten på kort och längre sikt.
8. Övergripande utveckling av taxekollektivens/bolagets kostnadsstruktur över tid.

I uppdraget till NKAB ingår inte analys av juridiska förutsättningar för att påverka anläggningsavgiftens storlek, beräkning och upphävande av tidigare beslut av verksamhetsområde. Dessa aspekter har i parallell utredning belysts juridiskt på uppdrag av kommundirektören.

Punkt 2 i uppdraget, analysen av avfallsverksamhetens planerade utbyggnad kommande 12 år, per objekt, har inte tagits med i denna rapport. Arbetet planeras påbörjas under vintern/våren 2025 i Norrtälje vatten och avfall AB. De närmaste åren bedöms avfallskollektivet visa en ekonomi i balans finansierade av taxor. När den långsiktiga investeringsplanen är framtagen behöver den analyseras och samverkas med ägarbolaget och kommunen på samma sätt som i denna rapport.

I denna rapport ligger tyngdpunkten på punkterna 4-6.

En analys av de ekonomiska konsekvenserna över en tidsperiod om 15 år är av förklarliga skäl behäftade med mycket stor osäkerhet. Det är inte heller de exakta siffrorna ett enskilt år som är analysens fokus utan sammanhanget, sambanden och utvecklingen över tid.

På kort sikt klarar bolaget (VA-verksamheten) att finansieras av taxekollektiven. I återremiss av VA-taxan kan VA-verksamheten på kort sikt, det vill säga år 2025, klara nollresultat utan taxehöjning. På sikt är en taxehöjning på en jämn och viss stabil nivå nödvändig för att finansiera verksamheten men kollektivet bedöms inte nödvändigtvis inför 2025 behöva ytterligare uttaxering. Ett alternativ, som ligger med i beräkningarna, är en succesiv årlig taxehöjning men svag under 2025 och 2026 på förslagsvis 1,5 %.

På längre sikt och med anledning av de kommande investeringarna som ligger i bolagets investeringsplan fram till 2037, visar beräkningarna ett behov av ytterligare åtgärder däribland att skattekollektivet finansierar en del av VA-verksamhetens kostnader. Olika alternativ redovisas och gemensamt är att de behöver analyseras djupare inför beslut.

I redovisad rapport återges kostnadsstrukturen över tid, dels i utdrag ut årsredovisningen 2023 för bolaget sammantaget, dels i de redovisade simuleringarna av VA-verksamheten över perioden 2023-2037.

Uppdrag till VD föreslås för att i samverkan med kommunen och NVAA utveckla arbetssätt för att stärka den strategiska styrningen. Effekterna av olika åtgärder påverkar hela kommunkoncernen. En del i den stärkta strategiska styrningen är att i samverkan ta fram fördjupade analyser före större kapitaltillskott från kommunen till NVAA lyfts fram för beslut. Konsekvenserna påverkar hela kommunkoncernen och närmaste åren kan taxekollektiven täcka de årliga kostnaderna. Det är de stora, strategiska investeringarna i investeringsplanen över perioden som medför ett större behov av finansiering från skattekollektivet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Norrtälje Kommunhus AB i samverkan med kommunstyrelsekontoret och Norrtälje vatten och avfall AB.

Ekonomiska konsekvenser

I rapporten redovisas de beräknade ekonomiska konsekvenserna av olika åtgärder samt hur olika åtgärder påverkar behovet av finansiering av skattekollektivet. Ett flertal åtgärder behöver vidtas utifrån den översiktliga bild som ges i rapporten. I det korta perspektivet, ett till två år framåt i tiden, bedöms Norrtälje vatten och avfall AB (NVAA) kostnader finansieras utifrån årliga brukningstaxor och anläggningsavgifter. Det ger tid för fördjupade analyser. I det längre perspektivet redovisas flera alternativ för skattekollektivet att delfinansiera VA-verksamheten. De investeringar som initialt ingår i den långsiktiga investeringsplanen behöver analyseras djupare eftersom investeringarna ger stora årliga kapitalkostnader under analysperioden 2025-2037. Samverkan mellan NVAA, NKAB och kommunen behöver utvecklas och arbetsformer etableras för att stärka den strategiska styrningen eftersom de ekonomiska konsekvenserna berör hela kommunkoncernen.

Konsekvenser för barn

Är ej tillämpligt.

Landsbygds- och skärgårdsperspektiv

Skärgården och Landsbygden berörs inte direkt i detta ärende. Fördjupade analyser inför eventuella beslut kan behöva beakta dessa perspektiv.

Germund Jonsson
VD Norrtälje Kommunhus AB

Bilaga/Bilagor

Bilaga 1 – Analys 2025 Norrtälje vatten och avfall AB - Finansiering på kort och lång sikt, 2025-01-29

Bilaga 2 – Rådet för kommunal redovisning (RKR) Information om aktieägartillskott.

Beslut skickas till
Norrälje vatten och avfall AB
Kommunstyrelsen